

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	6 ก.ค. 2555	22	7761	5

ร้อยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

พิพิธภัณฑท์ภูมิปัญญา

ชาวบ้าน อ.แม่ทา

อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูนถือได้
ว่าเป็นเมืองแห่งขุนเขา แมกไม้ สายธาร
และวัฒนธรรมพื้นบ้าน มีสายน้ำแม่ทา
ไหลผ่านอันเปรียบเสมือนเป็นเส้นเลือด
ที่หล่อเลี้ยงวิถีชีวิตคนแม่ทามาเป็นเวลา
ช้านาน

ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ที่กว้างร้อยละ 70 ประกอบไปด้วย
ผืนป่า สวนลำไย และแปลงนาไร่ ด้วยความที่ อ.แม่ทา เป็นเมือง
ที่แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติ ป่าไม้ จึงทำให้คนที่นี่ประกอบอาชีพ
เกษตรกรรมอย่างมากหลาย ทว่ากว่า 10 ปีที่ผ่านมาเมื่อความเจริญ
ของสังคมเมืองไปแพร่ขยายเข้ามายังชุมชนเกษตรกรรม ทำให้แรงงาน

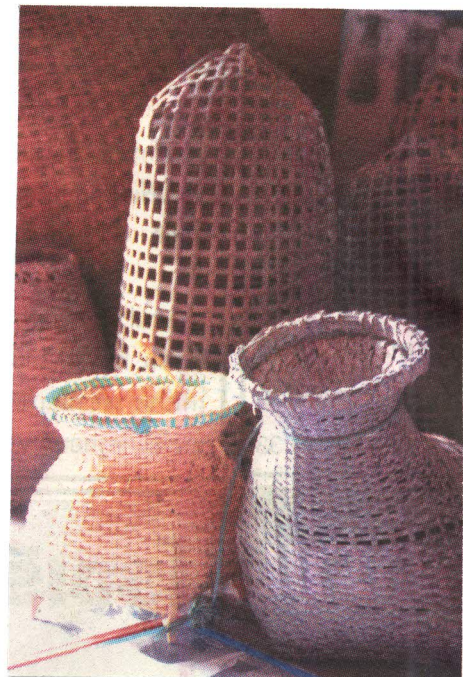
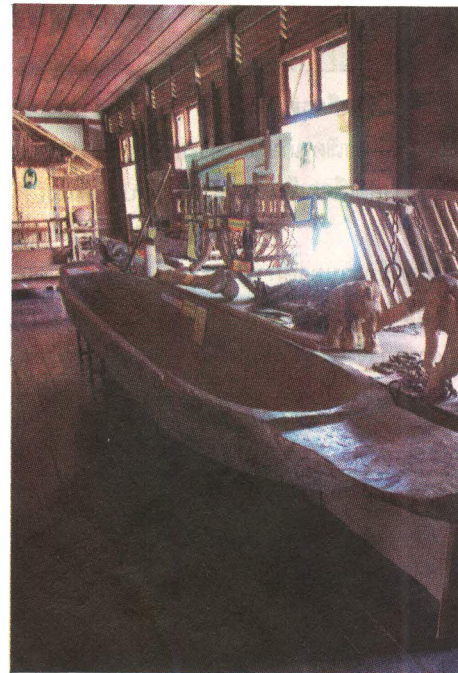
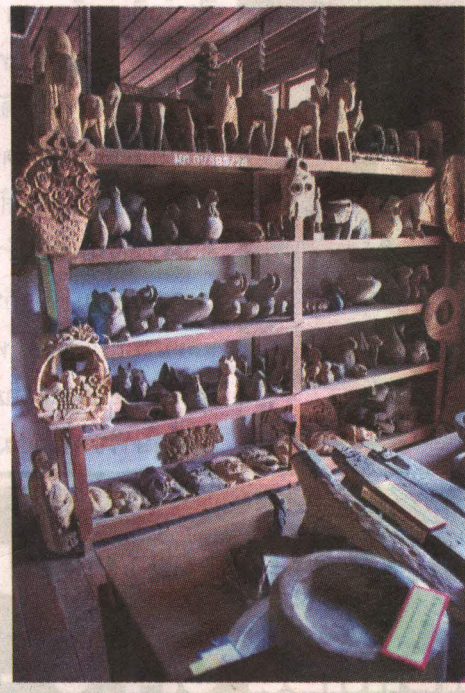
ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	6 ก.ค. 2555	22	7761	5

สายเลือดใหม่ต่างถิ่นไร่นา มุ่งหน้าเดินทาง
เข้าสู่เมืองปলয়ให้วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนที่นี่
ถูกทิ้งร้าง ไร่นาถูกขายให้นายทุน เครื่อง
มือการเกษตรถูกทิ้งให้รกร้าง จนทำให้มีกลุ่ม
พ่อค้าหัวใสเข้ามากว้านซื้อเครื่องมือการ

เกษตรในราคาถูก

ด้วยแนวคิดที่อยากจะอนุรักษ์วิถี
ชีวิตดั้งเดิมของสังคมเกษตรกรรม จึงทำให้
อาจารย์สุพรรณ เตชะไสธ อาจารย์ประจำ
โรงเรียนแม่ทาวิทยาคม ตระหนักถึงความ
สำคัญของอาชีพเกษตรกรรมที่บรรพบุรุษได้
ทำมาไว้ในอดีตให้ฟื้นกลับคืนมา จึงได้จัดตั้ง
พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้านขึ้น จากแนวคิด
ที่ได้เห็นกลุ่มพ่อค้าเข้ามากว้านซื้อเครื่องมือ
การเกษตรจากชาวบ้านในราคาถูก

อาจารย์สุพรรณ เตชะไสธ เล่าว่า
แรงบันดาลใจในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งนี้
เริ่มขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ.2530 เมื่อได้เห็น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	6 ก.ค. 2555	22	7761	5

ของเก่าใส่หลังรถบรรทุกไปขายผ่านหน้าโรงเรียน โดยพ่อค้าเข้าไปหาซื้อของเก่าในหมู่บ้าน เช่น คันไถอันละ 20 บาท แอกลอนอันละ 5 บาท ด้วยความกลัวที่ว่าหากปล่อยทิ้งไว้อีกหน่อยลูกหลานจะไม่ได้เห็นสิ่งของเหล่านี้อีก อาจารย์สุพรรณจึงได้เข้าไปพูดคุยกับเด็กนักเรียนทุกห้องให้เกิดสำนึกรักหวงแหนในมรดกพื้นบ้าน โดยให้เด็กนักเรียนไปช่วยหาสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันจากผู้ปกครองมาคนละ 1 ชิ้น จนได้ของมาจำนวนมากถึงกว่า 300 ชิ้น พอจัดเป็นหมวดหมู่ขนาดเล็ก ๆ ได้ในพื้นที่ 1 ห้องเรียน

กระทั่งปี พ.ศ.2534 ได้ประสานงานไปยังศึกษาธิการอำเภอนายอำเภอและกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อประกาศให้ชาวบ้านนำสิ่งของเครื่องใช้มาบริจาค เมื่อได้ของมาแล้วก็จัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้โดยขยายพื้นที่จาก 1 ห้องเรียนจนกลายเป็นห้องจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้านเต็มอาคารทั้งหลัง

อาจารย์สุพรรณ ยังเล่าอีกว่าปี พ.ศ.2537 เจ้าสิงห์ไชย ณ ลำพูน ได้เดินทางมาทอดผ้าป่าที่อำเภอแม่ทา แล้วท่านได้แวะมาเยี่ยมที่พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ ท่านเกิดความชอบใจจึงมอบเงินสมทบจำนวน 40,000 บาท และสิ่งของเครื่องใช้อีกจำนวนหนึ่งให้กับพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้านโรงเรียนแม่ทาวชิรวิทยาคม จัดแสดงเรื่องราวสิ่งของเครื่องใช้ในวิถีชีวิตประจำวันของชาวบ้านไว้อย่างเป็นหมวดหมู่กว่า 38 หมวด อาทิ พระเครื่องโบราณ ตำราโบราณ พระธรรมคำภีร์ เงินตรา เครื่องใช้ในการเกษตร เครื่องใช้ทองเหลือง เครื่องเงิน เครื่องจักสาน เครื่องดนตรีพื้นบ้าน อาวุธโบราณ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องใช้ทั่วไป ฯลฯ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	6 ก.ค. 2555	22	7761	5

นอกจากนั้นภายในพิพิธภัณฑ์ยังจัดแสดงสิ่งของที่หาชมได้ยาก เช่น เรือขุด ที่ขุดจากไม้สักทั้งต้น กว้างเกือบ 1 เมตร ยาวประมาณ 4 เมตรซึ่งเจ้าสิงห์ไชย ณ ลำพูนเป็นผู้บริจาคให้ รวมถึงสิ่งของเครื่องใช้ในสังคมการเกษตรของคนลุ่มน้ำ เช่น ข้องใส่ปลาไซ เครื่องมือดักสัตว์น้ำ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในวิถีของคนลุ่มน้ำแม่ทาที่ส่วนใหญ่มักจะหากินอยู่ริมสองฟากฝั่งแม่น้ำ อันเป็นวิถีชีวิตที่คนลุ่มน้ำแม่ทาทือปฏิบัติกันมาช้านาน แต่ปัจจุบันแทบไม่เหลือให้พบเห็นแล้ว

พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้านโรงเรียนแม่ทาวิทยาคม จัดแสดงอยู่ภายในอาคารไม้อายุกว่า 50 ปีเปิดให้เข้าชมทุกวันในเวลาราชการ ตั้งแต่ 08.00 - 16.00 น. โทรศัพท์ 087-182-5400 สำหรับผู้ที่สนใจเรื่องราวในอดีตและอยากมาร่วมเดินทางเข้าไปค้นหาคุณค่าแห่งวิถีชีวิตสังคมเกษตรกรรมของคนลุ่มน้ำแม่ทา พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้านแห่งนี้อาจเป็นพิพิธภัณฑ์เดียวที่จัดแสดงเรื่องราวสิ่งของเครื่องใช้ไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุดก็ได้

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th